

MONOCHORDUM ENCHERIADIS

(Edidit D. RAVAISSON, *Rapports sur les bibliothèques des départements de l'Ouest*, Append., p. 370.)

Monochordum Encheriadis constat in X et VIII cordis, ex quatuor videlicet gravibus et quatuor finalibus quatuorque mediis ac totidem excellentibus, adjunctis duobus superexcellētibus; componitur ex tono et semitonio duobusque tonis. Hujus autem monocordi particio sic disponitur.

Primum totam tabulam per quatuor divide sectiones, quarum prima in sinistra magoda primæ gravis nomine titulatur. Secunda quarta gravis nominatur. Tercia autem quarta finalis dicitur. Et quarta tertiæ excellentis vocabulo pollet. Iterum eandem tabulam in novem divide, nonamque partem in sinistra protono constitue. Atque ipsa corda secunda gravis vocatur. Deinde a dextra magoda usque quartam gravem in VII divide, nonamque in ante porrectam pro tertiâ gravi accipe. Item usque ad eandem quartam gravem per IX metieris. Et nona pars erit prima corda finalis, usque ipsam finalem per IX metiendo. Faciendo faciet nona pars II finalem in semitonio. Inde usque supradictam quartam finalem VIII partes disponens, nona in ante protensa ostendit III finalem. Mox etiam ad ipsam quartam finalem per IX partieris, nonaque pars primam mediam demonstrabit. Hinc usque primam mediam per IX divide, et nona pars pandet secundam mediam in semitonio. Retro a quarta finali usque tertiam jam dictam excellentem per medium divide, in C

ipsoque meditullio tertiâ mediam constitue. De hinc usque ad ipsam tertiâ mediam per IX metire, nonamque partem pro quarta media pone, et usque quartam mediam per IX dividendo, in nona parte primam excellentem constituito. Insuper ipsam primam excellentem per IX partieris, in parte nona fiet secunda excellens. Usque tertiâ vero supradictam per IX metiens, nona pars monstrabit quartam excellentem. Per novem bis multiplica, et in fine ultimos excellentes multiplica: prima gravis, secunda gravis, tertiâ gravis, quarta gravis; prima finalis, secunda finalis, tertiâ finalis, quarta finalis; prima media, secunda media, tertiâ media, quarta media; prima excellens, secunda excellens, tertiâ excellens, quarta excellens, superexcellentes duæ. Prima finalis inclinum S. ad caput ita S; Secunda finalis E versus ad caput ita E; tertiâ jota simplex et inclinum ita I; quarta finalis E dimidium ad caput ita E. Graves retroversi finales ita..... Superiores demissi capita finales ita..... Excellentes demissi capita graves ita....., excepto trito qui in gravibus notam habet II, inclinum. In superioribus H versus et inclinum..... in excellentibus jota perfixum † Duo residui signa habent jacentis protæ et deuteri. Sunt omnes XXVIII, quo videlicet singuli extremam suam symphoniam attingant, id est XV sonum.

CIRCA AN. M.

A. CIVIS SPIRENSIS

EPISTOLA

AD HERIBERTUM COLONIENSEM ARCHIEPISCOPUM

Adversus præproperas peccatorum absolutiones.

(Edidit MARTEN. *Ampl. Collect.* I, 357.)

Nobilissimæ sedis archiepiscopo nobiliori H. A. inquilinus civis ex urbe Spiræ summam felicitatis aternæ (1).

Novi quosdam vestri ordinis, et quidem satis probos atque eruditos, qui quoties in ecclesiis suis populo Dei triticum spirituale distribuunt, expletis omnibus quæ ad fructum sanctæ ædificationis per-

(1) Hanc epistolam in vetustissimo codice Tuitiensis mona. terii prope Coloniam reperimus ad calcem

Dtinere intelligunt, manus sursum levare et peccata sua confiteri jubent, quo facto, confestim absolutionem et remissionem eorum omnium illis tribuunt tanta facilitate, quanta forsitan de pecunia propria obolos tres nollent cuique relaxare. Hoc itaque audientes, nonnulli fratrum, qui ex divino munere aliquantam sacræ Scripturæ facultatem habent, et Vitæ S. Heriberti, cui proinde scriptam existimamus.

tamen propter reverentiam obloqui nihil audent, vehementer scandalizantur, scientes rem prorsus illicitam fieri, quæ nulla sanctorum Patrum auctoritate possit defendi, et ad interfectionem imperitæ multitudinis laqueus diabolicus sit, existimantis se nec confessione postea indigere, sed omnia crimina sua tanquam denuo baptizatis, dimissa sibi esse, acceptaque hac mortifera securitate, non pericula animarum quarum incuerunt, et iterare flagitia sua vel graviora addere pro nihilo ducunt: quippe quæ iterum atque iterum tam facile ignoscenda sibi esse confidunt.

Vides itaque, domine mi, quam late pateat hoc malum, quod nefarium, quod plenum blasphemis et omnino illicitum esse evangelica tuba intonante, toto mundo ostenditur. *Quis enim potest peccata dimittere nisi solus Deus?* cui nimirum dicitur omnis homo veraciter: *Tibi soli peccavi*. Putant autem se hanc potestatem accepisse in eo quod dixit Dominus discipulis suis: *Quæcunque ligaveritis super terram, erunt ligata et in cælis, et quæcunque solveritis super terram, erunt soluta et in cælis*. Sed hoc sancti doctores postri ad officium dispensationis, non ad jus potestatis pertinere volunt, ut quod ante tribunal divini examinis de actibus humanis invisibiliter decernitur, hoc ipse velut quidam mortalis Deus, apud homines visibili quadam specie exsequatur. Dictos quippe Deos esse sacerdotes, quisquis sacras litteras scrutatur non ignorat; sed et ista Ecclesia terrestris beato illius civitatis imaginem quandam gerit, ut quisquis ab illa ob inhumanitatem alicujus sceleris exsulaverit, idem ab hac tanquam leprosus extra castra separandus sit; cumque per modum legitimæ satisfactionis illuc rediisse videbitur, tunc per sacerdotale ministerium quasi mundatus huic reintegratur. Denique sacerdotes Testamenti Veteris non mundabant leprosos, sed mundatos in templum inducebant. Qua ergo tenuitate [f., temeritate] sacerdotes Novi Testamenti lepram, quæ mundantem dare se profitentur? Quem unquam sanctorum inveniunt cuique peccatori dixisse: *Ego tibi dimitto peccata tua*, ac non potius communicatis *jeuniis* et orationibus, id eis quibus subvenire volebant a Domino impetrasse; quod legimus in ecclesiastica Historia fecisse Joannem apostolum pro juvene illo, quem a latrocinio revocatum, Christo iterum parituriebat. Sed et ipse Filius hominis, habens potestatem in terra dimittendi peccata, devitata personæ suæ expressione, non ait: *Remitto tibi peccata tua*, sed quasi verecunde: *Homo*, inquit, *remittuntur tibi peccata tua*. Noverat plane paralyticum illum longo atque acerbissimo dolore purgatum indulgentiam mereri, sicut et illum qui xxx et viii annos in infirmitate habentem in probatica piscina, Evangelio testante, curavit. Et audent filii hominum aliena peccata ignota atque indiscussa dimittere, quorum neque ipsi conscii sunt, neque pœnitentiæ testes

(2) Ex tota hujus epistolæ serie apparet, auctorem pœnitentiæ formulam, nisi deprecatoriam.

A existunt. Nonne hoc est quod de fallacibus prophetis per prophetiam suam Dominus conqueritur dicitur: *Mortificant animas quæ non moriuntur, et vivificant animas quæ non vivunt*. Quo ergo ordine potest ista administrari debeat, per prophetam alium eridenter pronuntiat: *Probatorem*, inquit, *dedit tibi in populo meo robustum, et scies et probabis vias eorum*. Probandi utique sunt gressus singulorum, qualiter inaccesserint per viam morum, et antequam proferant humanum iudicium, quorsum vergat divina sententia, vigilantè intueendum est. Deumque Lazarus prius a Domino vivificatus, et postea a discipulis solutus; quem si ante vocem Domini solvissent, ille nihilominus insensibilis, fetidus jaceret. Ita nempe ex nimis apima prius excitetur, evocante Domino ab inferis peccatorem, et sic absolvetur ministerio sacerdotum. Quisquis aliter agit, certum est nihil illud alii proficere, sibi vero plurimum obesse; quia sicut ait B. Gregorius, *ipsa ligandi atque solvendi potestate se privat, qui hanc pro suis voluntatibus, et non pro subjectorum meritis exercent*.

Considerandum itaque est juxta regulam sanctorum Patrum quæ culpa præcesserit, quæ satisfactio sit secuta, habitaque sagaci discretionè, tum demum timide atque humiliter potestas officii est adhibenda, nec ita dicendum: *Dimittat tibi Dominus peccata tua, et ego tibi dimitto*, nisi forte familiaris sit injuria, quæ sacerdoti ipsi a reo sit illata. De tibi utique peccato sidenter dicere potest: *Indulget tibi Dominus et ego*. Sed quemadmodum nemo ita justus, nemo ita sanctus est, ut dicere ipse presumat: *Ego justus sum, ego sum sanctus*, sic et multo magis cavenda est hæc blasphemia in Spiritum sanctum, cujus proprium opus est remissio peccatorum, ne quisque homo hominè dicere audeat (2): *Ego peccata tua dimitto*. Si enim hoc potest, potest consequenter illud dicere: *Ego te justifico*; et non de solo Deo dicemus, Deus qui justificat impium: quod tam impium est corde cogitare quam sacrilegum ore proferre.

Poterant autem qui hujusmodi sunt, et hæc calumniam facile devitare, et cætera omnia multo simplicius agere, si venerabilium doctorum quorum sermones fructuosos quotidie audiunt, imitari exempla vellent. Illi enim cum ad verbi divini tractatum se expediebant, primo omnium attentionem audientium blanda et benevola allocutione præformabant, deinde ingressi evangelicam sive apostolicam etiam propheticam explanationem, pro captu popularis intelligentiæ mysticorum sensuum caliginem dilucidare studebant, atque inter omnia terrorem incutere peccatori. Per confessionem vero et pœnitentiæ veniam polliceri, justum ad melius exhortari, tum de instabilitate rerum præsentium, de brevitate atque incertitudine hujus vitæ, de futuri examinis severitate, postremo de ineffabili beatitudine sanctorum, de infelicissima damnatione im-

illius aliam non admisisse absolutionis in sacramento

pingunt. De his ac talibus catholici predicatorum nostrorum alii latius et suavius, alii angustius et austerius, prout singulis gratia divina largita est, sermones ecclesiasticos texerunt. Has res nescio quas novas absolutiones, quas variis diebus publicas decessiones, nec in literis eorum reperimus, nec fecisse eos credimus, nisi uno illo die, quo communionem ecclesiasticam more antiquitus instituto poenitentibus reddebant. Audacter hoc, sed fideliter et nulla modo arroganter majestati vestrae scribimus.

dum esse putavi, sciens per auctoritatis vestrae gradum nascentem et adhuc latentem istam litteram posse levius reserari, quoniam omnis sententia apud multos tantum habet ponderis quantum est persona proferens potentiae saecularis. At vero prudentia vestra nequaquam ita sentit, neque rationem ponat ex fortuna hominis, sed hominem melius ex momento rationis. Deus omnipotens augeat vobis facultatem intelligendi et exsequendi suam voluntatem.

CIRCA AN. MLVM.

MONACHI CUJUSDAM EPISTOLA.

AD QDERICUM ABBATEM MONASTERII VINDOCINENSIS.

De Haymonis Homillariorum (1).

(Apud MARUL., *Annal. Bened.*, lib. LXI, tom. IV, p. 574.)

Domno suo abbati D. frater R., orationes in Christo.

Pater charissime, scire vos volumus quod codicem hunc quo audivimus, pretio magno a Martino, qui est modo praesul, comitissemus emit. Una vice causa cepimus oves illi dedit; altera vice causa ipsius libri annuam modicam, fumentis, et alterum sigilla, et ter-

tium de milio. Iterum hac eadem causa centum oves; altera vice quasdam pelles martirinas. Cumque separavit se a comite, quatuor libras, ovium emendi causa, ab illa accepit. Postquam autem requisivit denarios, ille conqueri coepit de libro. Illa statim dimisit illi quod sibi debebat.

(1) Haec epistola, tametsi in speciem non magni momenti, hic referenda videtur, ex qua nimirum

intelligitur quanti tunc temporis constantur libri antiquae hoc Homillariorum haberetur.

CONGREGATIONIS S. ALBINI ANDEGAVENSIS

EPISTOLA

AD P. PAPAE NEPOTEM

Conqueritur de injustitia legati apostolici in causa ecclesiae S. Clementis de Credonio (1).

(MARTEN. *Anecd.* I, 201.)

Domno P. papae nepoti congregatio S. Albin.

Quam diligentem De vi nobilitatis, domno C. [Gerardus], Ostiensis episcopus, jussu apostolico obedierit, dignitati vestrae non minimum solliciti fuimus intimare. Certe D. papa, nisi nos fecisset memoria, sagacitate vestra interveniente, jussorat quod si legatorum pars Romam, aliis revertentibus, jerat, tempestive rediret ille, causam nostram in

C subtili indagatione examinatum justo fine determinaret: quod si fieri nequisset, scilicet mora praedictae partis dubia tardantia impediante, vel rei veritatem testimonio exploratam sibi renuntiaret. Ille igitur, litteris apostolicis perlectis, legato nostrum nihil coartationis prius respondit. Postea vero patriam nostram ingressus, Turonisque plures dies demoratus, causam nostram etiam obsecratus au-

(1) Acta controversiae quae inter monachos S. Albin Andegavensis et Vindocinensis de ecclesia S. Clementis de Credonio agitata est, edidit V. C. Stephanus

Baluzius in Miscellaneorum lib. II, ad quam respicit haec epistola.